N°. 3810. **DE TIJD.** 1859.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *ƒ* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *ƒ* 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan „het Bureau van DE TIJD."

WOENSDAG 16 NOVEMBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *ƒ* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 15 November.

Gisteren hebben in de Tweede Kamer de ministers van Binnenlandsche Zaken en Financiën het woord gevoerd. Wij laten hun lange redevoeringen hier, bijna woordelijk volgens het uittreksel der *Staats-Courant*, volgen, en zonder er onze aanmerkingen tusschen te lasschen, zooals wij anders gewoon zijn. Wij doen dit niet, omdat geen bedenkingen tegen hun argumenten zich bij ons opdringen, maar omdat wij, na de felle bestrijding der voordragt van zoovele zijden, het billijk achten den hoofdinhoud der redevoeringen harer officiële verdedigers, zonder mededeeling van nieuwe bedenkingen, onder de oogen onzer lezers te brengen. Op twee punten vestigen wij echter hun aandacht. Het eerste is dat de minister van Binnenlandsche Zaken zich er van onthoudt, wat zeer loffelijk is, om door den aanleg van sommige gewenschte lijnen als zeer nabij voor te spiegelen, eenige nog wankelende leden te winnen. Het tweede is de verklaring van den minister van Financiën, dat hij, des gevorderd, niet schromen zou, ter uitvoering van deze werken, de natie met nieuwe lasten te bezwaren. Een gegrond vooruitzigt, dat het den koncessionarissen zou kunnen gelukken de noodige kapitalen bijeen te brengen, zal men overigens te vergeefs in zijn rede zoeken. De mededeelingen daaromtrent zijn zeer onbepaald en onbevredigend.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* voerde het eerst het woord. In den aanvang zijner rede merkte hij op dat de bedenkingen, in den loop der beraadslaging gemaakt, gebragt konden worden tot vier, te weten die tegen de houding der Regering in deze zaak; die tegen het punt betreffende den aanleg der spoorwegen door partikulieren; die tegen de voorgestelde rigtingen, en die tegen de toegezegde ondersteuning aan de koncessionarissen. De drie eerste punten zou hij behandelen; het laatste de minister van Financiën. Bij de behandeling dezer onderdeelen zou hij geene onderwerpen aanraken aan dit wetsontwerp vreemd.

Ten aanzien van het eerste punt, herinnerde de minister het gebeurde in deze zaak van den aanvang af; hoe reeds van den beginne proeven waren genomen om aan de ten deze opgewekte verlangens te voldoen. Wat daaromtrent door vroegere regeringen was verrigt, had bij deze Kamer geen goedkeuring gevonden; en toen de zucht tot het verkrijgen van spoorwegen steeds grooter was geworden, had de bekende interpellatie van 22 Julij en de toen aangenomen motie van orde plaats gehad. De Regering alzoo gebonden door handelingen van voorgangers en besluiten der Kamer, en bemerkende hoe groote begeerte bij de natie ten deze opgewekt was, had nu, in overeenstemming met een en ander, eene keuze uit de aangevraagde koncessiën gedaan, en met de belanghebbenden onderhandelingen aangeknoopt. Juist om het aannemen der aangegeven motie van orde, had hij van zijn eerst opgevat voornemen tot indiening eener wet, vooraf bepalende hoe vele en welke lijnen aangelegd, en waarvoor en op welke wijze subsidiën verleend zouden worden, afgezien. Daar de Regering zich met den inhoud dier motie zeer goed had kunnen vereenigen, had zij besloten om den, ook haars inziens, besten weg in te slaan en niet vooraf bij eene wet een beginsel alleen uit te doen maken, en daardoor de uitvoering der zaak ten gevolge van een tweeden strijd, uit te lokken bij de behandeling eener later te sluiten koncessie, in het onzekere te laten en te verschuiven, maar dadelijk die verwezenlijking te waarborgen door, na rijp beraad, eene keus uit de door de Regering gevonden koncessiën te doen. Wel verre van stelselloos of met zwakheid te werk te zijn gegaan, meende hij dat de Regering hierin juist stelselmatig en volgens een vast aangenomen beginsel gehandeld had. De gedane keuze uit de koncessiën achte hij gelukkig te zijn, daar zijns inziens, de heeren Sloet-Reuchlin zich allezins door hunne eerlijkheid en ijver aanbevolen, hebben zij wel geene uitgewerkte plans en begrootingen overgelegd maar zijnde dit evenmin door anderen geschied. Evenmin kon men zeggen dat er zwakheid door de Regering was betoond omdat in de koncessiën naderhand veranderingen zijn gebragt, aangezien men, zich in eene aangelegenheid, waarbij aanzienlijke bijdragen van rijkswege zouden worden verleend, niet onmiddelijk met gedane aanvragen tevreden moest stellen, maar zich vooraf over de rigting der lijnen moest verstaan, even gelijk dit bij den aanleg van straatwegen plaats had. Wat bij de koncessie van den noorderspoorweg was geschied, had ook bij het verleenen van die in het zuiden plaats gehad; eene keuze was gedaan onder de aanvragen en men had diegene genomen, welke blijkens gewisselde stukken goedkeuring bij de Kamer zelve had gevonden. Geen gunstelingen waren alzoo bevoordeeld; geene mededinging was uitgeschreven, omdat die alleen dan had kunnen plaats hebben, indien de behandeling eener wet, vaststellende de lijnen, ware voorafgegaan. Was de Regering alzoo te dezen opzigte naar vaste denkbeelden te werk gegaan, niet minder was dat het geval met de wijze van indiening van de beide koncessiën, thans in een enkel wets-ontwerp vervat, iets wat hij uit vroegere gebeurtenissen aantoonde tevens het verlangen der Kamer geweest te zijn. De meening, door enkelen voorgestaan, dat de verbetering van waterwegen had moeten voorafgaan, had hem bevreemd, daar hij meende dat de Regering juist aan zoodanigen wensch had voldaan, door het voorstel eener kanalizatie van Holland op zijn Smalst, terwijl eene dergelijke verbetering voor den waterweg van Rotterdam voorzeker zou zijn voorgedragen, indien dit thans had kunnen plaats hebben.

Betreffende het tweede punt, toonde hij aan, dat, als de Regering den aanleg van staatsspoorwegen had voorgestaan, zij tegen den wil der Kamer blijkens het vroeger gebeurde zou gehandeld hebben. Ook hij verklaarde voor zoodanigen aanleg niet gestemd te zijn om verschillende redenen, geloovende hij dat de zaak der spoorwegen beter bevorderd zou zijn door de wijze als nu was voorgesteld, daar de verwezenlijking van het plan door de vastgestelde bepalingen genoegzaam gewaarborgd kon geacht worden, en dat op betere wijze dan bedoeld werd door hen, die het andere stelsel voorstonden, waardoor in vele opzigten het oogmerk dat men zich met deze werken voorstelde, beter te bereiken zou wezen.

De rigtingen der lijnen verdedigde hij uit het oogpunt der noodzakelijkheid om daarbij het binnenlandsch en internationaal verkeer zoo veel mogelijk te verzekeren. In breede trekken betoogde hij dat die rigting met juistheid en naauwgezetheid ontworpen was in het belang van beide; hetgeen het stelsel van slingeringen wel eenigzins had moeten doen aannemen: de raming der onkosten was zoo juist mogelijk opgemaakt; het ontwerp was niet te ingewikkeld: het bestond uit door de Kamer zelve bijna eveneens in hare stukken aanbevolen hoofdlijnen met eenige weinige bijvoegingen en vertakkingen; het plan der Regering kwam vrij wel met dat der Kamer overeen.

Overgaande tot wederlegging der bedenkingen, tegen de onderdeelen der koncessiën ingebragt, toonde de minister aan dat de Regering zich niet had kunnen vereenigen, en hierin door provinciale en lokale autoriteiten ondersteund werd, met den aanleg van een spoorweg van Leeuwarden naar Meppel, omdat voor het oogenblik die niet zoo zeer gevorderd werd als die over Assen naar Groningen in het belang van de laatste stad en de provincie Drenthe. De aansluiting van Groningen naar Rheine kon thans ook niet zoo onmisbaar zijn, daar dergelijke verbinding eerst dan nuttig kon wezen, wanneer de spoorwegen in Hannover dermate uitgebreid waren, dat de transitohandel op die wijze aanmerkelijk gebaat zou worden. Den weg van Harlingen naar Rheine over Zutphen moest men niet enkel uit het oogpunt van internationaal verkeer beschouwen, daar ook voor het binnenlandsch verkeer gezorgd moest worden, en wenschte men dit, dan, zijns inziens, zou Harlingen niet geholpen zijn met een weg door Friesland, maar nog eenen anderen van Zwolle naar Rheine moeten hebben. De verbinding van Zutphen met Rheine verdedigde hij ook in verband met het bespoedigd vervoer uit Holland over Arnhem, dat aldus beter geregeld zou zijn dan over Zwolle of Deventer. De lijn in Noordholland, verklaarde hij, had in deze koncessie niet opgenomen kunnen worden; die van Nijmegen op Venlo toonde hij aan te zijn eene natuurlijke doortrekking van de banen van het noorden naar het zuiden, evenzoo als die van Arnhem naar 's Hertogenbosch. Het geheele plan was, naar hij geloofde, met oordeel ineen gezet, zijnde daarmede de onderscheidene deelen des Rijks zooveel mogelijk bevoordeeld en de voornaamste aansluitingen met het buitenland niet over het hoofd gezien.

Even zoo waren, gelijk hij in het vierde deel zijner rede opgaf, de rivierovergangen met overleg gekozen. Tot het stelsel van twee overbruggingen was men gekomen, nadat men overtuigd was geworden dat, zoo wegens de bevordering van het verkeer, als uit een techniesch oogpunt, zoodanig stelsel zich bijzonder aanbeval. Het stelsel van een enkelen overgang vermeende hij noch minder kostbaar, noch zekerder te zijn. Dit bewees hij door te treden in een breedvoerig onderzoek der gevolgen van zoodanig denkbeeld, zoo met betrekking tot de rigting die de lijnen in dat geval zouden nemen en de nadeelen niet alleen uit een financieel en œkonomiesch oogpunt daardoor te ontstaan, als aangaande de moeijelijkheden, welke het bouwen van eene brug op een of ander punt in het midden des lands zou na zich slepen. Hierbij zette hij de gevoelens van de door de Regering geraadpleegde autoriteiten tegenover die van anderen, inzonderheid van den heer Fijnje, en de besturen van den Lekdijk en den Tielerwaard, uiteen, en deed daarbij uitkomen, hoe, volgens hen, de eersten boven die der laatsten moesten gesteld worden.

Ten slotte erkende hij dat dit wetsontwerp niet in overweging bij den Raad van State was geweest; maar hierin had men, een voorbeeld van vroeger tijd gevolgd, zijnde het toch steeds de gewoonte geweest, dat wetsontwerpen, die in eene zitting der Staten-Generaal niet behandeld waren geworden, op nieuw bij de Kamers aanhangig gemaakt, niet ten tweeden male aan het onderzoek van den Raad van State onderworpen werden. Eindelijk had de Regering, gelijk hij opgaf, van de bijdragen van provinciën en gemeenten geen gebruik gemaakt, hoofdzakelijk om de bijzonderheid dat men, toen de stad Amsterdam geen sommen wenschte te verleenen ter bevordering van de kanalizatie van Holland op zijn Smalst, eene zaak die in het algemeen belang was voorgesteld, afgezien had van het denkbeeld om provinciën en gemeenten in de kwestie der spoorwegen te doen bijdragen.

Aan het einde zijner rede gaf de minister de hoop te kennen dat hij er in geslaagd mogt wezen de bezwaren van hen in de Kamer, die hij veronderstelde de meerderheid der leden uit te maken, welke den aanleg van spoorwegen verlangden, en van deze aangelegenheden geene kabinetskwestie maakten, te hebben opgelost; in welk geval deze zaak door aanneming van de wet tot een goed einde zou komen, alzoo door uitstel afstel voorgekomen zou zijn.

De *Minister van Financiën* behandelde twee vragen: 1°. de vraag of de Staat in de aanvrage tot het brengen van geldelijke offers voor de zaak der spoorwegen kon verligt worden, en 2°. de vraag of de in dat opzigt op de schatkist te leggen last ook als te zwaar moest aangemerkt worden.

Vooraf trad hij in eenige beschouwingen omtrent bijzondere punten, door onderscheidene sprekers in den loop der beraadslagingen bijgebragt. Zoo kon hij niet toegeven dat het tegenwoordig kabinet niet voldaan zou hebben aan zijne roeping noch aan de uitvoering van het programma, bij zijne optreding uitgegeven. De gebeurtenissen toch hadden genoegzaam bewezen dat juist daarin de Regering in niets haren pligt te kort had gedaan. Aan hem in het bijzonder moest niet geweten worden dat thans zoo veel van 's lands kas gevorderd werd; hij toch had veel tegengehouden, en zoo hij in dit opzigt niet alles had kunnen doen wat hij wel verlangd had, dan was dit te wijten aan den toestand waarin de zaak langzamerhand, buiten toedoen der Regering, geraakt was, niet aan zijne vooringenomenheid om eene bijzondere stad, welke hij vroeger als afgevaardigde in de Kamer vertegenwoordigd had, te bevoordeelen, gelijk men wel voorgegeven had, en enkel-

… het veel omvattende van het onderwerpelijk plan zelf, dat vooral om de waterbouwkundige kwestiën, die zich daarbij ter oplossing hadden opgedaan, een der moeijelijkste vraagstukken van langen tijd was geworden.

Bij de beantwoording der eerste vraag, ontkende hij geenszins dat de lasten aanzienlijk waren welke men met dat plan van den Staat vroeg, maar hij moest betwijfelen of elk ander ontwerp waarborgen opleveren kon dat met even groote deugdelijkheid, en daarbij met mindere kosten het beoogde doel treffen zou. Verschillende waren de voorslagen geweest welke zoo in als buiten de Kamer waren aangeboden; deze wenschte een gekoncentreerd stelsel, een ander geen spoorwegnet maar slechts hoofdlijnen, een derde kon zich met een enkelen rivierovergang vergenoegen; maar noch het een noch het ander kon men in waarheid zeggen boven het plan der Regering de voorkeur te moeten erlangen. Die lijnen waren gekozen zoowel met het plan om de lokale belangen zoo veel mogelijk te bevorderen, als de betrekkingen met het buitenland te vermeerderen; daarenboven had men de nu voorgeslagen rigtingen genomen naar den aard en den staat der handelsbewegingen op dit oogenblik; terwijl daarbij in het oog gehouden was dat die lijnen den voorrang boven andere zouden genieten, welke nu reeds het vooruitzigt van eene voordeelige opbrengst openden. Van welke zijde hij dan ook het voorstel der Regering beschouwde, vergeleken met die van anderen, bood het de meeste kans van welslagen aan, en was daarmede, meende hij voldoende de vraag opgelost, dat geene verligting in de van den Staat te vorderen offers op eenige wijze en door het aannemen van een ander stelsel te verkrijgen was.

Wat nu betrof de vraag of die lasten te zwaar moesten geacht worden, ook deze beantwoordde hij ontkennend. Hij bragt deze kwestie in verband met die van amortizatie van schuld en de Oost-Indische baten, gelijk door andere sprekers was gedaan. Verblijdend was het hem te kunnen bewijzen dat men niet te bekommerd behoefde te wezen dat door de aanneming dezer wet de toekomst van 's lands financiën in de waagschaal zoude gesteld worden. Wanneer hij toch lette op de omstandigheid dat de begrootingen in de laatste jaren een teruggang van uitgaven aantoonden, dat het bedrag der koloniale bijdragen jaarlijks vermeerderde en dat de voordeelige baten op de begrootingen toenamen, dan meende hij, dat meer en meer het oogenblik naderde, waarop men het evenwigt van inkomsten en uitgaven zou zien tot stand gebragt, vooral wanneer men dit onderwerp in verband bragt met de opbrengst der belastingen die men zich verheugen moest van jaar tot jaar te zien toenemen. Leverde dus die beschouwing eene geruststelling voor 's lands financiën in de toekomst op; en wettigde de vooronderstelling dat die gunstige toestand er toe zou medewerken om iets ter bevordering van den aanleg van openbare werken af te zonderen, nog meer gerustheid kon men omtrent 's lands financiën hebben, wanneer men in aanmerking nam dat ook de bijdragen uit de Oost-Indiën gedurende een geruimen tijd hoogst aanzienlijk waren geweest. Stellige zekerheid kon hij wel niet geven dat die batige sloten altijd even aanzienlijk zouden zijn; wisselvalligheid zou daarin altijd blijven bestaan; maar hij geloofde niet dat het bewezen was dat de gelden uit de koloniale kas ten behoeve van het moederland afgezonderd, ook voor deze aangelegenheid zouden gebruikt behoeven te worden. Wat hem betrof, hij aarzelde niet te verklaren, dat als het noodig was hij niet schromen zou de natie nieuwe lasten op te leggen, indien dat ter bevrediging van de behoefte in deze zaak noodig mogt zijn. Maar hij geloofde niet dat men zich deswege behoefde beangst te maken, daar, zijns inziens, nog wel andere middelen bestonden welke aangewend konden worden, alvorens tot uiterste maatregelen over te gaan.

Aan het einde zijner rede behandelde hij de koncessiën zelve en de gestelde voorwaarden. Hij heeft de handelwijze der Regering met betrekking tot den aanleg van spoorwegen door partikulieren verdedigd en de koncessionarissen-zelven, zoo wegens hunne soliditeit als eerlijkheid en ijver, aanbevolen; daarbij beweerd dat de vereischte gelden door die mannen voor de garantie van 4½ pCt. wel te vinden zouden zijn, niettegenstaande de veelvuldige pogingen, door tegenstanders dezer onderneming zoo in als buiten het land in het werk gesteld om deze onderneming schipbreuk te doen lijden. De berekeningen der onkosten verklaarde hij volkomen goed te zijn, en eindigde met den wensch te uiten, dat men door aanneming deze wet mogt medewerken tot voltooijing van een reuzenplan in de zaak der spoorwegen, waarvan in het jaar 1838 de eerste grondslagen in het land gelegd waren. Die aanneming achtte hij niet twijfelachtig indien men in de beschouwing van dat onderwerp het algemeen belang boven het lokale bleef stellen.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal is door de heeren G. J. Reerink, J. Romein Jr., J. P. Romein en … der Goot te Leeuwarden, een nieuw adres na de teekening van 11 dezer, aangeboden, waarin zij zich verpligt achten, op de vraag, in de afdeelingen gedaan: »bestaat er genoegzame grond om te vertrouwen, dat de heeren Reerink en de zijnen zullen kunnen volbrengen wat zij beloven?" kortelijk het volgende te antwoorden, dat het belangrijke kapitaal van zes en negentig millioen guldens voor den aanleg der spoorwegen (zonder de groote bruggen), welke hunne aanvrage omvat, bestaande in zes en dertig millioen gulden aandeelen zonder een waarborg van interest, en in zestig millioen gulden obligatiën, met een waarborg van intrest ad 4½ procent gedurende 40 jaren, door *vaste verbindtenissen* met buitenlandsche *bankiershuizen* van den *eersten rang is volteekend*, en wel op zoodanigen solieden voet dat de adressanten niet schromen te verklaren, trots de onjuiste beweringen van anderen, met het doel om de soliditeit hunner relatiën bij de Kamer in verdenking te brengen en hun buitenlands op onedele wijze hunne relatiën te trachten te ontnemen, in staat te zijn, *binnen acht dagen na definitieve koncessie, al werd deze ook heden verleend*, te gelijk met een waarborgkapitaal van *drie millioen gulden, twintig procent te storten op het ongewaarborgde actienkapitaal* en dat zij bereid zijn, ieder oogenblik, aan eene kommissie uit eene vergadering te benoemen, *konfidentiëel* de *onbetwistbaarste* bewijzen van de waarheid van deze hunne verklaringen over te leggen.

Dat door adressanten op te rigten maatschappij zal in werking treden eene maand na den dag der definitieve koncessie of zooveel vroeger als de koninklijke goedkeuring op de statuten hunner maatschappij zal verkregen zijn.

Dat uiterlijk zes of zeven maanden na dien met de werken op verschillende plaatsen van de hoofdlijnen zal aangevangen worden, als:

1°. van Utrecht, Venlo en Vlissingen naar 's Bosch;
2°. van Utrecht naar Enschede en Deventer;
3°. van Meppel naar Leeuwarden en Deventer;
4°. van Winschoten en Harlingen naar de Groninger en Friessche grenzen.

Welke hoofdlijnen indien geene *zeer* buitengewone omstandigheden zich opdoen en op den vereischten spoed met betrekking tot de goedkeuring der plannen door het ministerie van Binnenlandsche Zaken mag gerekend worden, *in vier jaren en zes maanden* in exploitatie zullen zijn gebragt; terwijl alle overige lijnen, bij hunne aanvragen omschreven, onmiddellijk nadat de hoofdlijnen in exploitatie zijn zullen worden daargesteld, of wel zoo veel later als in overeenstemming met de Regering mogt geoordeeld worden.

Adressanten gelooven als hunne overtuiging te mogen zeggen, dat het wel niet mogelijk is, Nederland op eene spoediger, beter en voordeeliger wijze van spoorwegen te voorzien, dan door hen wordt beoogd en waardoor *aller* belangen op afdoende wijze zullen worden bevredigd.

Adressanten verklaren, dat, al worden de regeringsontwerpen door de wetgevende magt bekrachtigd, *zij nimmer ten uitvoer zullen kunnen gelegd worden*, omdat noch *kapitaal*, noch aansluiting te verkrijgen is, — hoofdpunten welke beide *reeds schipbreuk hebben geleden*, waarvan, naar het oordeel der adressanten, *de Regering niet onbewust kan zijn*. Adressanten achten door deze verklaringen voldoende opheldering te hebben gegeven, en nemen de vrijheid andermaal de algemeene belangen van den Lande, waaronder ook die der adressanten behooren, krachtdadig aan de vergadering aan te bevelen, ten einde hunne aanvrage bij de Regering bevorderlijk te zijn.

Wij lezen in de *Maas- en Roerbode* van Roermond:

»In den vroegen ochtend van jl. Dingsdag verspreidde zich eensklaps door deze stad eene treurige mare. De Hoog-Eerwaarde Grootvicaris van het Bisdom van Roermond, de Proost van het eerst onlangs opgerigte Kapittel, de grijze en eerbiedwaardige Prezident van het Groot-Seminarie, Monseigneur Henricus Josephus Oomen, Eere-kamerheer van Z. H. was gedurende het nachtelijk uur plotseling overleden en ontzield teruggevonden op de sponde, waar hij zich 's avonds te voren wel te moede en zonder dat eenig teeken een aanstaanden dood had doen vermoeden, ter ruste gelegd had. Onnoodig te zeggen, dat deze droevige tijding aller harten pijnlijk aangreep en eene algemeene verslagenheid te weeg bragt. Dit getuigen overigens op ondubbelzinnige wijze de menigvuldige blijken van deelneming, welke allerwege aan den dag gelegd werden en de gretigheid, waarmede duizenden geloovigen, zoo uit de stad als omstreken zich naar de in floers gedrapeerde en met toepasselijke latijnsche opschriften versierde kapel van het seminarie spoedden, toen men daar den Hoog-Eerwaarden ontslapene op een praalbed, waarbij beurtelings een viertal theologanten in koorgewaad de getijden der dooden lazen, had neergelegd, om voor de laatste maal zijne gelaatstrekken te aanschouwen en voor zijne ziel een hartelijk en vurig gebed te storten; dit bewees ook nog de buitengewone toeloop van geestelijken en geloovigen, waarmede de begrafenisplegtigheid, die jl. Donderdag plaats vond, werd opgeluisterd. Ja, deze laatste hulde den overledene gebragt, leverde ten overvloede een sprekend bewijs dat hij en bij Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid Mgr. Paredis, wiens vertrouweling hij was, en bij de algeheele geestelijkheid, en bij de burgerij der stad Roermond hoog, zeer hoog stond aangeschreven.

»De hooggeschatte afgestorvene was geboren te Venray den 15 Okt. 1796, bestudeerde de Godgeleerdheid te Keulen, alwaar hij ook, na met buitengewoon succes zijne studiën volbragt te hebben, tot priester gewijd werd in den jare 1820. Kort daarop werd hij tot kapellaan te Blerick en in 1826 tot rector te Oostrum onder Venray benoemd. In 1834 kreeg hij zijne aanstelling als pastoor te Arcen, en zeven jaren later, dat is ten jare 1841, werd hij waardig bevonden om als Prezident aan het hoofd te staan van het toenmaals nieuw opgerigte Seminarie van Roermond. In 1854 verhief Paus Pius IX hem tot de waardigheid van Kamerheer Zijner Heiligheid, terwijl onze Doorl. Kerkvoogd Mgr. Paredis den vromen en geleerden priester den 10 Feb. jl. tot Kanonik en Proost van het nieuwe Kapittel der kathedraalkerk alhier, benoemde en eenige maanden later, toen hij ook de betrekking van examinator prosynodalis aanvaardde, tot de uitstekende waardigheid van Grootvicaris des Bisdoms verhief.

»Wie zal nu het goede opsommen dat Mgr. Oomen tijdens zijn priesterschap in de verschillende betrekkingen, welke hij achtervolgens bekleed heeft, verrigtte? Wie zal inzonderheid de onteilbare diensten naar waarde schatten, welke hij aan Gods Kerk bewees, door het vormen en ten Autaar opleiden van jeugdige Levieten in het Bisdom Roermond? Dit zou, iedereen weet het, hoogst moeijelijk, schier onmogelijk wezen. Hij muntte uit door geest van geloof, die in zeldzaam hooge mate in hem werd aangetroffen, door blakende godsvrucht, beproefde ootmoedigheid kinderlijken eenvoud, groote liefde tot orde, stiptelijkheid in het onderhouden van den regel, in één woord hij was een toonbeeld van naauwgezetheid en pligtbesef. Voorzigtige leidsman, wijze raadgever, was hij door zijne uitgestrekte theologische kennis eene vraagbaak voor oneindig velen, zoodat men teregt zeggen kan, dat zijn verlies zeer groot, om niet te zeggen onherstelbaar is.

»Maar genoeg. De lof des overledenen is op aller lippen, zoodat wij het overbodig mogen achten hier deszelfs uitstekende hoedanigheden te doen uitkomen. Zijne gezegende nagedachtenis, wij zijn er zeker van, zal voortleven in de dankbare harten dergenen, die hij door zijn voorbeeldigen levenswandel gesticht of door zijne wijze lessen tot het goede gebragt heeft. Hij ruste dan in vrede en geniete aan de overzijde des grafs het loon dergenen, waarvan Gods geest gezegd heeft: »Zij die velen ter geregtigheid onderwezen hebben, zullen glinsteren als starren aan het uitspansel."

Verder geeft de *Bode* een uitvoerig verslag van de begrafenisplegtigheden, door Mgr. den bisschop van Roermond verrigt, bijgestaan door een honderdtal geestelijken, middelerwijl vele civiele, regterlijke en militaire overheidspersonen en een ontelbaar getal van ingezetenen dat bijwoonden. Het stoffelijk overschot is naar Venray vervoerd, waar het insgelijks met groote plegtigheid is geplaatst in het familiegraf.

De opper-ceremoniemeester maakt bekend, dat het Hof den ligten rouw zal aannemen wegens het overlijden van den markgraaf Willem van Baden, voor den tijd van drie dagen, met ingang van Dingsdag den 15n dezer.

Gisteren namiddag zijn in het gasthuis gebragt de zeeman Jansen, die aan boord van het schip *Gesina Hillegonda*, liggende in het Oosterdok alhier, uit den mast is gevallen, waardoor hij het linker onderbeen heeft gebroken, en de vijfjarige E. W. Akkeboa, die in de Laurierdwarsstraat door het omslaan van eene kar, het regter dijbeen heeft gebroken.

De bekende Vlaamsche letterkundige, Prudens van Duyse, archivaris der stad Gent, is den 12n in 54 jarigen ouderdom, aldaar overleden.

Volgens berigt van de Pruissische postadministratie zal de dienst der pakketboot tusschen Stettin en Stockholm na den 15n November aanstaanden voor het tegenwoordige saizoen gestaakt worden. De boot, welke den 1n dezer van Stockholm was vertrokken, heeft schipbreuk geleden en de brievenmaal is verloren gegaan, doch de passagiers zijn gered.

De pakketboot van Ystadt naar Stralsund vaart voor het laatst den 29n November en die van Stralsund naar Ystadt den 1n December aanstaanden.

De prijzen van het Vee, besteed ter markt van gisteren, waren als volgt: Runderen, wegende 550 …, 1ste kwal. ƒ 210, 2de kwal. ƒ 180, idem, wegende 500

ß, 1ste kwal. ƒ 190, 2de kwal. ƒ 170; idem, wegende 550 ß, 1ste kwal. ƒ 180, 2de kwal. ƒ 160. Melk- en kalfkoeijen van ƒ 90 tot ƒ 150. Schapen van ƒ 20 tot ƒ 26. Varkens van 44 tot 48 ct. het Ned. ß.

Z. M. heeft William Ebbs erkend als konsul van Hannover te Batavia; aan J. A. van den Bosch vergund het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van St. Stanislaus 2de kl., hem door den Keizer van Rusland geschonken; pensioenen verleend aan D. J. Bergsma, wed. J. C. Swijghuisen Groenewoud, in leven emeritus hoogleeraar aan de hoogeschool te Utrecht, ƒ 1000; H. C. C. van der Noordaa, gewezen kommies ter provinciale griffie van Limburg, ƒ 985; aan de gewezen hoofdonderwijzers: C. van Beckum, te Ulicoten, gem. Baarle-Nassau, ƒ 122; C. Verhoeff, te Berkenwoude, ƒ 333; K. Scholten, te Edam, ƒ 600; A. Visser, aan de Waal op Texel, ƒ 256.

's GRAVENHAGE, 15 Nov. Naar men verneemt wordt H. M. de Koningin met prins Alexander tegen het einde dezer maand, van HDs buitenlandsche reis in de residentie terug verwacht.

Met genoegen verneemt men, dat de jeugdige prins Alexander geheel hersteld is.

GOUDA, 13 Nov. Uit zeer goede bron (de griffier, die bij het verhoor tegenwoordig was) kan ik u mededeelen, dat de gearresteerde Pijnakker, wiens gevangenneming ik u gisteren meldde, in een voorloopig verhoor bereids zijne misdaad bekend heeft, en gisteren naar Rotterdam is getransporteerd; ook de daarbij opgegeven bijzonderheden bevestigen zich, en naar zijne bekentenis zou hij enkel zijn uitgegaan, om bij C. Vergeer des morgens vroeg eene kaas te stelen; dat hij, door de vrouw overvallen, nu niets beters meende te kunnen doen, om zijne eerste misdaad te bedekken, dan de vrouw te vermoorden, hetgeen hij blijkens zijne woorden met een stok moet hebben gedaan. De vrouw eenmaal zoo goed als dood liggende, bekroop hem de gedachte om, nu dit zoo ver was, nog maar zoo veel van gouden en andere kleinooden te stelen als hij kon, hetgeen hij met de grootste koelbloedigheid heeft gedaan, en daarop rustig weder naar huis is gegaan. Ook heeft men het grootste gedeelte der gouden sieraden bij hem gevonden, en later heeft hij weder herhaalde malen aan het huis van zijn slagtoffer, waarvan hij nog in de familie was, even als vroeger, als arbeider gewerkt. Alles kenteekent bij hem de grootste onverschilligheid. Vóór zijne arrestatie, even als gisteren, vóórdat hij naar Rotterdam werd vervoerd, heeft hij nog rustig zijn pijpje aangestoken. *(H. & Eff.)*

ARNHEM, 14 Nov. Op de heden alhier gehouden vierde vette beestenmarkt waren aangebragt 690 stuks rundvee. De verkoop ging vlug van de hand. De prijzen waren hooger, vooral voor goede waar. Er waren vele vreemde kooplieden.

De telegraaf van heden meldt het volgende:

TURIJN, 14 Nov. Het officiële orgaan deelt mede dat de prins van Carignan gisteren avond ten 9 ure audientie heeft verleend aan de ridders Vighotti en Perruzzo, die gekomen waren om den prins te verzoeken het hem door Toskane, Parma, Modena en de Romagna aangebodene regentschap aan te nemen. De prins heeft daarop het volgende geantwoord:

„Ik ben diep getroffen door en ik dank de nationale vergadering en de bevolking van Centraal-Italie voor zoo veel vertrouwen in mij gesteld. Ik schrijf dit meer toe aan hunne gehechtheid jegens den koning en zoowel aan de liberale en nationale gevoelens als aan die van ordelievendheid, waarmede zij bezield zijn, dan aan mijne verdiensten. Staatkundige beweegredenen, met het oog op de spoedige bijeenkomst van het Kongres, beletten mij echter, tot mijn diep leedwezen, mij onder hunnen te begeven en mij het mandaat, gevolg te geven, dat mij is opgedragen.

„Gelooft mij dat het eene opoffering voor mij is, dat ik mij niet onder uw midden begeef. Ik geloof echter daardoor aan het gemeenschappelijke vaderland nuttiger te zijn. Evenwel heb ik goedgevonden in het belang van de Midden-Italiaansche Staten te handelen, door hun den kommandeur Buoncompagni als regent aan te bevelen.

„Dankt de bevolkingen uit mijn naam en zegt haar, dat zij in hare volharding, die de sympathie van Europa verdient, er op kunnen rekenen, dat de koning hare wenschen zal ondersteunen, en hen niet zal verlaten, die met zooveel vertrouwen zich aan zijne loyauteit verlaten."

Na de uitnoodiging van den prins van Carignan, heeft de kommandeur Buoncompagni zich bereid verklaard tot aanvaarding van het regentschap, ten gevolge waarvan hij zich onmiddelijk naar Centraal-Italië zal begeven.

MADRID, 13 Nov. Het plan voor den veldtogt tegen Marokko is in een te Cadix gehouden krijgsraad vastgesteld. De regering heeft aan de dagbladen verboden, berigten van het tooneel des oorlogs mede te deelen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 Nov. Nopens de vraag, of Koning Viktor Emmanuel de aanbieding van het regentschap aan een prins van zijn huis heeft afgeslagen, of dat hij ten deze Frankrijks dringenden raad zal volgen is nog niets met zekerheid bekend. Volgens den *Morning Post* zou hij den wensch hebben uitgedrukt zijn besluit te verdagen. Te Berlijn is men van tweederlei meening, eenerzijds dat zijn Sardinische majesteit bepaald geweigerd heeft, anderzijds dat dit vraagpunt volstrekt nog niet is opgelost en het regentschap van den prins van Carignan nog kan worden ingesteld, ten einde Midden-Italië te beletten zich in de armen der revolutie te werpen. Evenwel zou die prins niet anders dan met de goedkeuring der groote mogendheden, uitgezonderd misschien Oostenrijk, met deze waardigheid bekleed worden, doch steeds onder voorbehoud der regten van de voormalige vorsten.

Inmiddels worden de onderhandelingen wegens het Kongres voortgezet. Engelands toetreding is nog niet verkregen, maar wel die van Rusland, naar het schijnt, doch slechts onder zekere voorwaarden. De Regering van dat rijk geeft steeds de voorkeur aan een konferentie, waarin de diskussiën vrijer zouden kunnen zijn en aan wier grondslagen meer omvang zou kunnen gegeven worden dan aan die van een Kongres.

Wat het Italiaansch bondgenootschap betreft, men twijfelt dat Rusland en Pruissen het voorstel desaangaande, zooals 't door Keizer Napoleon is gedaan, zullen ondersteunen, daar zij hierin een onuitputtelijke bron van botsingen zien, en tevens een overwigt van Frankrijk in de zaken van het Schiereiland, terwijl zijnerzijds de Koning van Sardinië zou hebben verklaard er nooit in te zullen bewilligen met Oostenrijk in een of andere kombinatie te treden.

— In het artikel van den *Moniteur*, dat tot velerlei uitlegging aanleiding geeft, merkt men op, dat het de weigering van den Koning van Sardinië niet bevestigt. Met dit zwijgen van dat blad brengt men de taal der half-officiële bladen van Turijn, dd. 9 dezer in verband, welke berigten dat het regentschap van den prins van Carignan een volbragt feit is; bovendien zeggen de Londensche bladen dat het berigt van Koning Viktor-Emmanuel's weigering niets waars bevat. Een en ander zou trouwens aan de juistheid der depêche uit Turijn van 10 dezer kunnen doen twijfelen. Maar het zwijgen van den *Moniteur* zou kunnen worden verklaard door de reden dat het orgaan van het goevernement 't niet betamelijk had geacht die weigerings berigten bezijden den blaam op de vergaderingen van Midden-Italië geworpen, 'tgeen alle verdienste aan het initiatief der weigering van den Sardinischen Koning zou kunnen ontnemen. Intusschen wordt verzekerd dat de depêche van den 10 dezer officieel is.

— Het *Journal des Débats* behelst korrespondentiën uit Berlijn ter zake der cirkulaire van den heer von Schleinitz over de zamenkomst te Breslau. Men ziet in de verklaring door dien heer gegeven, dat Rusland en Pruissen 't geheel eens zijn nopens alle kwestiën en dat die overeenstemming noodzakelijk is ter regeling van den abnormalen toestand in Europa; doch men vindt er niet in welke middelen beide mogendheden zullen aanwenden, om dat gewenschte doel te bereiken.

— De *Patrie* geeft het volgende te lezen:

„De officiële toetreding van Engeland bij het Kongres is nog niet ontvangen. — Het Kongres zou te Parijs tegen den 15n December vereenigd zijn. Men sprak van de mogelijkheid eener ministeriële wijziging te Turijn; doch men vertrouwt dat die zal vermeden worden."

— Op den *Daily News* is heden en gisteren beslag gelegd. Ook de *Indépendance belge* is in de jongste dagen meermalen teruggehouden.

— De *Gazette du Midi* geeft het volgende te lezen: „Mgr. Benoit Planchet, aartsbisschop van Trajanopoli, wiens treurige dood op den Libanon dezer dagen gemeld is, behoorde tot de orde der Jezuïeten. De twee priesters, die hem vergezelden, en van wie sedert niets vernomen is, zijn, naar men zegt, de paters Laborde en Canuti. Op het oogenblik dat die eerwaardige bedienaren der godsdienst derwijze onder de slagen der vijanden van het geloof bezweken, ging de Eerw. pater Payan (Auguste) voormalige overste van het noviciaat te Avignon, scheep als missionaris naar Syrië, vergezeld van Arsene Barret, voormalig onderwijzer in het departement der Haute-Saône."

— Mgr. de Langalerie is in het gezelschap van verscheidene geestelijken uit het dioceses van Belley naar Rome gereisd, en wel, naar men zegt, met het doel om voor den H. Stoel de zaak van den eerbiedwaardigen pastoor van Ars te brengen.

— Behalve de door het Fransche gouvernement gezondene instruktiën naar Alexandrië, ter bescherming der werken van het Suez-kanaal, is den heer Thouvenel geoorloofd de nieuwe pogingen van den heer Lesseps bij de Porte te ondersteunen, met medewerking van den Russischen ambassadeur. De heer Sabatier, Fransch konsul-generaal te Alexandrië, zou tot eene andere betrekking geroepen worden.

— Van de hervormingen, welke de Paus aan het Fransche goevernement heeft beloofd, is zeer weinig bekend. De *Indépendance belge* zegt een korrespondentie uit Rome te hebben ontvangen, waarin beknoptelijk de wijze wordt aangegeven, waarop de H. Vader voornemens is het vertegenwoordigend stelsel in zijne Staten in te voeren. Er zou namelijk aan een konsulta de kontrole der financiën worden opgedragen en de besluiten der vergadering zouden verpligtend zijn; doch zij zelve niet door regtstreeksche verkiezing gevormd worden. De aftreding van Kardinaal Antonelli, wordt verders gezegd, zou met die hervormingen gepaard gaan.

— Uit Rome schrijft men, dat Kardinaal Chigi de Pauselijke Regering op het Kongres zal vertegenwoordigen.

— Uit Madrid wordt dd. 11 dezer geschreven, dat generaal O'Donnel dien dag op een oorlogschip Kadix zou verlaten ter verkenning der Afrikaansche kust. Den 12n zou men de militaire bewegingen beginnen.

— Uit Algirië wordt gemeld, dat de cholera in sommige oorden bij de troepen veel verwoesting had aangerigt, zoo zelfs dat van sommige regimenten 200 man er het offer van waren geworden. De ziekte nam nu trouwens snel af.

ENGELAND.

LONDEN, 13 Nov. De bladen gaan voort de Italiaansche zaken te bespreken. De *Observer* zegt dat de berigten uit Italië elkander snel volgen en steeds in tegenspraak zijn; men was er voortdurend in eene pijnlijke ongerustheid wegens hetgeen de toekomst brengen zou. De *Morning Post* voorspelt Midden-Italië schoone dagen en de aanstaande vervulling zijner wenschen. De voorloopige Regeringen zouden voorshands blijven bestaan. Het blad betoogt verder dat de drie hertogdommen even goed wettige Regeringen zijn als andere Europesche Staten, zoowel als de regering van Lodewijk Filips in 1830, die der Fransche Republiek in 1848 en die van Napoleon in 1852, welke regeringen niet alleen door Engeland, maar ook door Rusland, Pruissen en Oostenrijk erkend werden. De *Economist* geeft den Koning van Sardinië eenvoudig den raad, om op de hem gedane dringende voorstellingen niet te letten; hij zou daardoor niet het minste gevaar loopen.

— In het Schotsche dagblad *Ayrshire Express* leest men het volgende:

„Een treurspel op den kansel. — Jl. Dingsdag las de eerw. M. Waddell, van Girvan, van den preekstoel een door hem geschreven treurspel, getiteld: „Koning Saul". Het is een stuk in vijf bedrijven, en bestemd om de magt te bewijzen der zinneloosheid en van het bijgeloof, gepaard aan ijverzucht. Het dichtstuk gaat in niets af van 'tgeen in de H. Schrift verhaald wordt en behelst op elke bladzijde karakterschilderingen en schoone toestanden, die de pen onzer beroemdste dramatische schrijvers waard zijn."

't Behoeft niet gezegd te worden, dat die buitensporigheid het feit van een Protestantsch leeraar is.

— De *Great Eastern* zal te Southampton overwinteren, en slechts zooveel matrozen aan boord behouden als voor het schoonmaken van het schip noodig zijn. Men zegt dat er nieuwe ketels, grootere schoorsteenen, veranderingen aan de schroef en de raderen enz. enz. zullen aangebragt worden. Wanneer dat alles verrigt is zou evenwel de snelheid van het monsterschip niet meer dan gemiddeld 15 knoopen bedragen.

— Eenige weken geleden werd bij Madras een spoorweg geopend, waarbij eene onafzienbare menigte inlanders tegenwoordig was, doch die zich uit vrees voor de lokomotief, onder het maken van salaams en andere eerbiedsbetuigingen, op een behoorlijken afstand van het hun onbekende monster verwijderd hielden. Eene omstandigheid, die ongelukken had kunnen ten gevolge hebben was, dat baanwachters, ofschoon, zoo men meende naar eisch voor hun vak gedrild, bij de nadering van den snuivenden trein hunne vlaggetjes nederwierpen en ijlings het hazenpad kozen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 13 Nov. Men spreekt van een spoedigen terugkeer van baron Hübner tot de zaken en van de invoering van gewigtige politieke en administratieve hervormingen.

— Het vijftigjarig jubilé der priesterwijding van kardinaal Scitowsky, primaat van Hongarije, is te Gran den 6n met grooten luister gevierd. Zooals men in de *Ost Deutsche Post* leest, moet dat feest, uit een politiek gezigtspunt, zeer belangrijk zijn geweest. Uithoofde der talrijke politieken mannen, die uit alle deelen van Hongarije waren zamengestroomd en de vertegenwoordigers van al de andelijke geslachten, ook die van den konservatieven adel, vermoedt men dat men daar gekomen was om eenstemmigheid in de plannen der verschillende partijen te brengen.

BERLIJN, 13 Nov. Volgens hetgeen van alle zijden gemeld wordt, zegt de *Köln. Zeit.*, zou Frankrijk en Engeland met elkander in de volmaakste overeenstemming zijn nopens de kwestie van het Suez-kanaal.

— Eenige duizenden burgers van Keulen, allen leeken, zenden aan Paus Pius IX een adres van deelneming in het lot dat hem treft door den moeijelijken toestand, waarin hij en de Heilige Stoel thans verkeeren.

— Uit St. Petersburg wordt geschreven, dat de mondelinge bepleiting in regtszaken zal worden ingevoerd. Het voorstel daartoe verwacht men dat eerstdaags door het ministerie van Justicie zal worden publiek gemaakt.

STADSNIEUWS.

240ste Staats-Loterij. (Prijzen van ƒ 1000 en daarboven.) 2de Klasse, 2de Lijst: N° 18019 ƒ 2000, N° 4977 ƒ 1500, N° 4235 en 6054 ieder ƒ 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 15 November.

OVERLEDEN (5 Nov.): E. du Bois, wed. Clausing, 80 j. — (7 Nov.): A. W. Nijhoff, 36 j. - G. Martens, 93 j. - M. J. Stachhausen, geb. Dantu, 70 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		14 NOV. 4½ u.			gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.		a		
Nederl. Bank	4 „		„		
Nederl., Werkel. Schuld a 2½ pCt.		63 7/16	„	63 9/16	63½
Dito Dito	3 „	75¾	„	75⅞	
Dito Dito	4 „	97⅜	„	97 7/16	
Amortisatie-Syndikaat	3½ „		„		
Aand. Handel-Maatsch.	„	126	„	126¼	126
Oost-Ind. Leening	4 „	96⅞	„		
Aand. Holl. Spoorweg			„		
Leening idem	4½ „		„		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ „		„		
Maatschappij van Weld	4 „		„		
België, Cert. Adm. B. Bk.	2½ „		„		
Dito *Rothschild*	2½ „		„		
Frankrijk, Certifikaten	3 „		„		
Spanje, Obligatiën	1½ „	31 15/16	„	32⅛	32⅛
Dito	3 „	43⅝	„		
Dito Binnenlandsche	3 „	41¾	„	41⅞	41⅞
Amortisable Schuld		11	„		
Bewijzen Coupon		4	„	4⅝	
Crediet Instel. bij *Prost & C°.*			„		
Portugal, Obligatiën	3 „	43 5/16	„	43 9/16	43 5/16
Dito 1856/1857	3 „	41 13/16	„	41 15/16	
Uitgestelde			„		
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 „	103⅝	„	103¾	
Dito bij idem 1828/1829	5 „	102	„		
Cert. bij idem 1831/1833	5 „	84¾	„	84⅞	
Dito bij idem 1840	4 „	80⅞	„	81	
Dito bij *Stieglitz*	4 „	80¾	„		
Dito Nieuwe	4 „		„		
Dito 5de Serie	5 „	89⅝	„	89⅞	89⅞
Dito 1855, 6de Serie	5 „	99½	„	99⅝	99⅝
Dito Adm. te Hamburg	5 „		„		
Dito dito te Londen	5 „		„		
Dito dito dito	4½ „		„		
Inschrijv. in Assignatiën	6 „		„		
Certifikaten van dito	6 „	61¾	„	61⅞	
Spoorweg Aktiën	5 „		„		
Polen, Aand. 1835, fl. 500		157	„	157¼	
Obligatiën	4 pCt.	77¾	„	77⅞	
Pruissen, Oblig.	4½ „	101⅜	„	101½	
Aandeelen 1854	3½ „	200	„		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 „		„		
Dito dito	4 „		„		
Dito Metalliek	5 „	53 3/16	„	53⅜	53 5/16
Dito Rente Amsterdam	5 „	72¾	„	73	73
Dito Nationale 1854	5 „	57⅛	„	57 5/16	57⅛
Dito dito	2½ „	28 7/16	„	28½	28½
Weener Bankaktiën	ƒ	840	„	843	
Dito Aand. fl. 250, 1839	„		„		
Dito dito „ 250, 1854 4 pCt.		264	„		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen		51	„		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 „		„		
Dito bij *Rotschild*	5 „		„		
Denemarken, Obl. te Lond.	5 „		„		
Dito	3 „	81⅛	„		
Braz. Geldl. 1824 v. £ 100	5 „		„		
Dito 1839 van £ 100	5 „		„		
Dito 1843 „ „ 100	5 „		„		
Dito 1852	4½ „		„		
Dito 1858	4½ „		„		
Sardinië	5 „		„		
Peru, Geldl. 1854	4½ „		„		
Dito te Parijs	„		„		
Ecuador, Oblig. 1855	1 „	14⅜	„	14 13/16	
Venezuela, dito 6 pCt. thans	3 „	26½	„	26¾	26½
Dito Uitgestelde	1 „	13⅞	„		
Grenada, Obligatiën	3½ „	14 11/16	„	14¾	
Dito Uitgestelde		4⅞	„		
Mexiko, dito	3 „	20⅝	„	20⅞	
Ned-Amer. Ph. *Hope en C.*, Lr. A	„	95½	„		
Dito dito Lr. B	„		„		
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.		„		
Amerik. Bank-Aktiën			„		
Illinois Spoorw. Aandeelen			„		
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	79½	„		
Louisiana	5 „	101	„		
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5 „		„		

Handel-Maatschappij kontant —, dito Leening 1858 ... Russische Spoorweg volgefourneerde 219½. ¾

Hypotheek 4½ pCt. —; Fr.-Oost. Spoorw.-Oblig. bij Hope 3 pCt. —, 3 pc. Russen 63¾, ⅞.

Op de lagere inkomende Duitsche koersen was de markt algemeen flaauwer gestemd.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3½ pCt., Diskonto 3 pCt.

VOORLOOPIG BERIGT DER BEURS van 15 November tot 3¾ ure.

Nederl. Werkel. Schuld à 2½ pc. 63½; Aand. Handel-Maatsch. 126, Spanje, Binnenl. 3 pc. 41⅞; Rusl., Obl. bij Hope en C°. 5 pc. 103⅝, Cert. bij Stieglitz 1855, 6de serie 5 pc. 99⅝, Oostenrijk, Met. 5 pc. 53¾, dito 2½ pc. 28 11/16, dito Rente Amst. 5 pc. —, dito Nationale 1854 5 pc. 57½.

Wisselkoers.

2/m.	Parijs	ƒ 55⅜	2/m.	Livorno	ƒ 38½
Zigt	„	„ 55¾	„	Napels	„ 78½
2/m.	Bordeaux	„ 55	3/m.	Petersburg	„ 165
½/m.	„	„ 55⅜	6/w.	Weenen	„ 92
3/m.	Madrid	„ 241	„	Augsburg	„ 99
„	Cadix	„ 243	„	Frankfort	„ 99¾
„	Sevilië	„ 240	2/m.	Hamburg	„ 35
„	Bilbao	„ 240	Zigt	„	„ 35⅛
„	Lissabon	„ 40⅜	2/m.	Londen	„ 11.60
„	Porto	„ 40¼	Zigt	„	„ 11.65
2/m.	Genua	„ 45½		Rotterdam	„ ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 14 Nov. België 2½ pc. 55½ p 4½ pc. 98½ g; Metal. 56⅛ g; Nation. 60½; Spanje 1½ pc. 32⅛ p; 3 pc. 42½.

PARIJS, 14 Nov. Rente kont. 4½ pc. —.—, op tijd 3 pc. 69.92½; Credit mobilier 780.—; Fr.-Oost. Spoorw. 548.75; Russ. Spoorw.-Aktiën —.—; Spanje 1½ pc. —; 3 pc. 43½; Passive —; Cred. Spanje —.—; Rom. Leening 86.75.

LONDEN, 14 Nov. Cons. 96 a 96⅛; Braz. 5 pc. —; 3 pc. Mexiko 22¼ a ½; 4½ pc. Peru —; 3 pc. id. —; 4½ pc. id. doll. bonds —; Grenada uitgest. — a —; id. werkelijke — a —; 5 pc. Venez. 28 a 28½; 2¼ pc. id. 14 a 14½; 5 pc. Port. — a —; 3 pc. Spanje 44½ a 45; 1½ pc. id. 33 a 33¼; Coupons — a —; Passive — a —; 4½ pc. Russen — a —; 5 pc. id. — a —; 2½ pc. Holland — a —; 4 pc. id. — a —; Illinois Shares — a —; id. 7 pc. Oblig. — a —; Sardinië — a —; Ecuador —.

WEENEN, 14 Nov. Met. 5 pc. 71.80; 2½ pc. —.—; Nat. 77.10. Loten 1854 4 pc. 110.—; Bank-Aktiën 897; Noord-Baan-akt. —.—; Oostenr. Cred. Loten —; Cred. Anst. 202.—; O.-Fr. Spoorw.-akt. 267.—; Lomb. Venetiaans. —.—, Nieuwe —.—; Wissel op Londen 3/m. 12.37½; Parijs 48.30; Frankf. —.—; Amst. —.—; Goud 24½; Zilver 18¼.

BERLIJN, 14 Nov. Metalliek 5 pc. 56¾; Nationale 60¾, Stiegl. 5de serie 94½; 6de id. 104¾; Rusland 5 pc. —; Nieuwe 3 pc. 64¾; Pruiss. Staats. 4½ pc. 103⅝; id. Nieuwe 5 pc. 103½; Fr. Oost. Spoorw. 141⅝; Credit 79; Wissel op Londen 3/m. 6 th. 17¾, Parijs —, Hamburg —, Amst. zigt 142¼, 2/m. 141, Weenen —, Petersburg 95¾.

FRANKFORT, 14 Nov. Metalliek 5 pc. —; Nation. 59¼; Cred. Akt. 184½, Spanje 3 pc. 41¾, 1½ pc. —; Bankakt. —, Wissel op Londen —, Weenen 92⅝, Parijs —, Diskonto —.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	ƒ 23,25	a —	Pruissische	ƒ 34¾	à —
Napelsche	„ —,—	„ —	Spaansche	„ —,—	„ —
Div. in £	„ 11,57½	„ —	Hamb. Russ.	„ 32¼	„ —
Eng. Russen	„ 11,57½	„ —	Russ. in Z. R.	„ 33½	„ —
Fransche	„ 55⅛	„ —	Polen „ „ „	35	„ —
Belgische	„ 55¾	„ —	„ „ Fl.	„ 26¼	„

Buitenl. Spanje ƒ —. Nation. Met. d°. 1 Julij 1859, ƒ —.—. Amerik. in D. ƒ —.—. Coupon 3 pc. Rusland ƒ 11.75.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIËN.

Stukken à ƒ 10 per Stuk	ƒ 9,60	à 9,70
Oude Gerande Dukaten	„ 5,50	„ 5,60
Wigtige Souvereinen	„ 11,65	„ 11,75
„ Pistolen	„ 9,55	„ 9,65
Stukken van 20 Franks	„ 9,25	„ 9,35
Baren Goud en Speciën à ƒ 1442,60 per Ned. ℔ fijn	9½	à 10½ pc.

ZILVEREN SPECIËN.

Piasters per Stuk	ƒ 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Franks	„ 2,33	„ 2,36
Brabandsche Kroonen	„ 2,65	„ 2,70
Fransche	ƒ 2,70	ƒ 2,75
Pruissische Daalders	„ 1,75	„ 1,78
Zilver 1000 à 980	„ —,—	„ —,—
„ 900 „ 700	ƒ 104,20	à 105,—

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 14 Nov.

Tarwe ƒ 5 hooger: 132, 133, 135 ℔ b. Poolsche ƒ 315, ƒ 320, 330; 135 ℔ witb. dito ƒ 330; 130 ℔ o. Fransche ƒ 290.

Rogge iets hooger met goeden handel: 128 ℔ n. Pruissische ƒ 215; 123 ℔ j. dito ƒ 196 aan de Zaan; 114, 116, 117, 118 ℔ Petersburg ƒ 172, 178, 180, 182; 118 ℔ n. dito ƒ 184; 124 ℔ Vlaamsche ƒ 200; 125 ℔ Galatz ƒ 202; 120 ℔ verbr. Odessa ƒ 178; 120 ℔ dito ƒ 190 kt.; 124 ℔ Zweedsche ƒ 201; 123 ℔ Deensche ƒ 192; 117 ℔ j. Archangel ƒ 180.

Garst en Haver zonder handel.

Boekweit in een doen: 117, 122 ℔ Amersf. ƒ 196, 200; 118 ℔ Roozendaalsche ƒ 200; 117 ℔ Gordijker ƒ 194; 119 ℔ Inl. Veen ƒ 185, 187.

Koolzaad: Nigarzaad ƒ 34½ ℒ. Op 9 vaten Olie te leveren in Nov. ek. 58½ ℒ. *Lijnzaad* in een doen: 111, 112 ℔ gânrok ƒ 290. *Raapolie* op 6/w. ƒ 35¾; Vliegend ƒ 34½; Mei ek. ƒ 35¾ a 36; Dec. ƒ 34¼. *Lijnolie* op 6/w. ƒ 30; Vliegend ƒ 29½; in Maart, April en Mei ek. ƒ 30½; ƒ 29½. *Hennepolie* op 6/w. ƒ 37½; Vliegend ƒ 36½.

SCHIEDAM, 14 Nov. Rogge. Verkocht: 142/2 ℔ Kur. ƒ 207 6/w.; 143/2 ℔ r. Poolsche ƒ 190 3/m.; 146/2 ℔ g. Wittinne ƒ 200 6/w. — Gerst: 130/2 ℔ Koersche ƒ 200 3/m.; 128/2 ℔ Libau ƒ 190 kt., 193 3/m. — Moutwijn ƒ 13.50; Jenever ƒ 19,—; Amst. Proef ƒ 20,25 per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling ƒ 1,20 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 14 Nov. Diana (st.), Londen.
VLIE, 12 Nov. De Jong, Aurora, Newcastle.
HELVOET, 14 Nov. Van Leeuwen, Noord-Horn, New-York.

UITGEZEILD:

TEXEL, 15 Nov. Van 't Hoff, Martina Adriana, Napels.
HELVOET, 13 Nov. Lammerts van Bueren, Jason, Batavia. - Addcas, Adrianus Johannes, Soerabaya.
BRIELLE, 14 Nov. Prins van Oranje (st.), Duinkerken.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 14 November, in het O. Z. Heeren-Logement.

1. Huis en Erf, Buitenkant, U 101; ƒ 12800, ƒ 800, A. Lagerhuizen. — 2. De Wind-Korenmolen *de Oranjeboom*, Mennonietenpad, YY 49; ƒ 4150, J. W. Rademaker. — 3. Huis en Erve, Keizersgracht, AA 27; ƒ 14000, Opgehouden. — 4. Buitenverblijf en Erve, *Zomerleven*, Olifantspad, bezijden de Ned. Rhijnsp., ZZ 104; ƒ 4000, ƒ 8, H. A. Rikmenspoel. — 5. De helft in een Huis en Erve, Handboogstraat, D 239; ƒ 1425, ƒ 25, A. Beekman. — 6. Huis, Achterhuis en Erve, St. Nikolaasstraat, H 395; ƒ 1675, ƒ 14, B Kench. — 7. Huis en Erve, Buiten-Dommerstraat, UU 694; ƒ 1200, ƒ 50. - 8. Dito naast het voorgaande Perceel, UU 695; ƒ 1225, ƒ 125; te zamen ƒ 2600, ƒ 50, J. M. Herold. — 9. Dito, St. Jansstraat, I 255; ƒ 1000, ƒ 125, H. F. Straatman. — 10. Dito, Vinkenstraat, UU 524; ƒ 1300, ƒ 50, J. Moele Bergveld. — 11. Dito, Zeedijk, M 220; ƒ 4950, ƒ 50, J. Feije. — 12. Dito, Binnen-Amstel, Y 110 ƒ 10700, ƒ 400, P. J. Degens. — 13. Dito Heerengracht, RR 246, benevens een Achterhuis en Erve, Heerenstraat, RR 243. ƒ 6650, ƒ 25, Opgehouden. — 14. Huis en Erve, Heerengracht, SS 198; ƒ 4350, H. R. Nieuwensteed — 15. Twee Pakhuizen en Erven, *de Noordsche Leeuw*, Marken, S 9 en 10; ƒ 3400, J. F. Schutte. — 16. Twee Huizen en Erven, vóór Perceel N° 15, S 8 en 11; ƒ 2125, ƒ 225, F. Reysenbach. — 17. Twee dito's, Tuinstraat, OO 343 en 344; ƒ 5000, Opgehouden. — 18. Huis en Erve, Egelantiersstraat, NN 176; ƒ 1700, G. Eikhorst. — 19. Dito, Tweede Leliedwarsstraat, MM 409; ƒ 950, Opgehouden. — 20. Huis en Erven, St. Pietersteeg, A 149; ƒ 2000, Dito.

Advertentiën.

Vijf-en-Twintigjarige Echtvereeniging

VAN

JOH. FRED. PRINS

EN

MARIA PALMERS.

Hunne dankbare kinderen.

ZWOLLE, den 16 November 1859. (9002)

(2004) Er wordt door een R. K. Pastoor ten spoedigste gevraagd, in een dorp in Noord-Holland, eene bekwame **DIENSTBODE**, van nette en beschaafde manieren, goed in het bedreven Kerkwerk, de Kookkunst wel verstaande en van goede getuigenissen voorzien. Loon 's jaarlijks omstreeks ƒ 80. Adres met *franco* brieven onder letter X. A. aan het Bureau dezer Courant.

(2003) Eene fatsoenlijke **JUFVROUW** van middelbaren leeftijd, R. C., zag zich gaarne geplaatst tot Gezelschap en ter Waarneming eener fatsoenlijke Huishouding. Sedert jaren dergelijke betrekking waargenomen hebbende, kan men daarvan de beste informatiën inwinnen. Adres *franco*, onder de Letters M. O. aan de Boekhandelaars BROESE & COMP., te Breda.

Men vraagt een **R. C. ONDERWIJZER** of **ONDERMEESTER**. Boven de gewone verpleging is het Salaris op ƒ 200 gesteld. Vereischten zijn: bewijzen van goed gedrag en van toelating tot het geven van Onderwijs in de Fransche Taal. Meerdere bekwaamheden kunnen het inkomen merkelijk verhoogen. Gegadigden adresseren zich met *franco* brieven onder letter M., aan het Postkantoor te Zevenbergen. (2001)

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN Drukker en Uitgever.